

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

2017-03-16

Diarienummer

450-1629-2017

1(4)

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

**Yttrande med anledning av delbetänkande *Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – Nationell samordning och kommunernas ansvar (SOU 2016:92)*
Er beteckning Ku2017/00232/D**

Länsstyrelsen i Västerbottens län (här nedan Länsstyrelsen) har ombetts yttra sig över ovan nämnda remiss från Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism. Yttrandet har följande disposition:

1. Länsstyrelsens sammanfattande ställningstagande
2. Nationell samordning
3. Regional samordning

1. Länsstyrelsens sammanfattande ställningstagande

- Länsstyrelsen ställer sig bakom förslaget om Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som nationell samordnare mot våldsbejakande extremism från och med 2018
- Länsstyrelsen förordar Länsstyrelserna som regionala länsvisa samordnare.
- Länsstyrelsen förordar en långsiktig finansiering där ekonomiska resurser tillförs Länsstyrelserna för arbetet.
- Länsstyrelsen avstår från yttrande angående de delar i delbetänkandet som rör kommunernas ansvar. Flera kommuner i landet, däribland två i Västerbottens län, har ombetts yttra sig avseende remissen. Länsstyrelsen anser att de har den bästa kompetensen att uttala sig kring kommunernas ansvar i nuläget.

2. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som nationell samordnare

Länsstyrelsen anser att MSB har den kompetens, det kontaktnät samt den inriktning som behövs för uppdraget som framtida nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

MSB arbetar idag inom ett brett spektra av risker som berör flera politikområden med ett perspektiv som inkluderar arbetet både före, under och efter en händelse. MSB bedriver idag samverkan med flera olika

myndigheter, aktörer från civilsamhället samt forskningen och fungerar inom krisberedskapen som ett nav för samverkan på nationell nivå.

Utifrån krisberedskapens tvärssektoriella karaktär och med ett arbete som grundar sig i att värna det skyddsvärda i samhället¹ bedömer Länsstyrelsen att MSB har goda förutsättningar för att arbeta demokratifrämjande samt samordnande i frågor rörande våldsbejakande extremism. Den samordnande, vägledande och samverkande roll som MSB idag har inom krisberedskapen ser Länsstyrelsen som både viktig och fördelaktig i rollen som nationell samordnare mot våldsbejakande extremism.

En viktig del i det samordnande arbetet för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism är arbetet med lägesbild, inte bara på en kommunal nivå utan även regionalt samt nationellt. I uppdraget till den nationella samordnaren att följa och analysera utvecklingen av den våldsbejakande extremismens omfattning och karaktär anser Länsstyrelsen att MSB har goda möjligheter att lyckas väl utifrån myndighetens erfarenhet från arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.

Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att arbetet mot våldsbejakande extremism har en nära koppling till arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser på lokal, regional samt nationell nivå för att ett systematiskt arbete med att minska sårbarheten samt öka förmågan i samhället ska kunna åstadkommas. Med MSB som nationell samordnare mot våldsbejakande extremism skulle en sådan koppling både vara tydlig samt ha goda förutsättningar för att lyckas.

MSB har ett stort antal frågor som idag ligger inom myndighetens ansvarsområde. Något som både kan betraktas som fördelaktigt men även som en risk för att frågan om våldsbejakande extremism endast ska bli en fråga bland många andra. Länsstyrelsen vill därför belysa vikten av att frågan med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism behandlas som ett särskilt område.

Slutsats

Länsstyrelsen i Västerbottens län ställer sig bakom delbetänkandets förslag och förordar att MSB blir den framtida nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism.

¹ Samhällets skyddsvärden: Värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

3. Länsstyrelserna som länsvisa samordnare

För att ett samordnande arbete som är inriktad på att stödja och följa upp arbetet som bedrivs på kommunal nivå ska kunna vara framgångsrikt behövs en regional länsvis samordning.

Länsstyrelserna har god kännedom om kommunerna i länen, både rörande vilka styrkor som finns inom respektive kommun samt vilka utmaningar som kommunerna står inför. Likt den nationella samordningen av arbetet att främja demokratin mot våldsbejakande extremism är det tvärsektoriella perspektivet av största vikt även på en regional nivå.

Länsstyrelsen är i sin karaktär tvärsektoriell och rymmer en mängd olika sakområden, däribland social hållbarhet och krisberedskap. Bred kompetens inom frågor rörande jämställdhet, integration, folkhälsa samt krisberedskapsfrågor kommer både vara framträdande och nödvändig i det demokratifrämjande arbetet mot den våldsbejakande extremismen. Länsstyrelsen vill även lyfta fram samhällsplanering som ett viktigt område i arbetet med att skapa hållbara samt trygga miljöer i samhället som en del i ett förebyggande arbete. Länsstyrelsen ser det även som både fördelaktigt samt viktigt att uppdraget kring våldsbejakande extremism har en nära koppling till det uppdrag som Länsstyrelserna har fått inom brottsförebyggande arbete, utöver uppdragen inom social hållbarhet samt krisberedskap. Länsstyrelsernas styrkor är den breda kompetensen och den regionala kännedomen om länen och kommunerna.

Länsstyrelserna fungerar idag som motor för arbeten på både nationell och lokal nivå inom en mängd olika frågor inom området för social hållbarhet, våld i nära relationer och krisberedskap. Länsstyrelsen har både en roll i att stödja befintliga arbeten med både kompetens samt vägledning och vid behov initiera samverkan mellan olika aktörer inom länen. Redan idag stöttar Länsstyrelserna länens kommuner i framtagande av lägesbilder samt handlingsplaner inom bland annat krisberedskapen. Förutsättningarna för att stötta kommunerna i arbetet med framtagande av lägesbilder samt handlingsplaner rörande att värna demokratin mot våldsbejakande extremism anses därför vara goda.

I delbetänkandet belyses vikten av att den nationella nivån har en nära koppling till regeringen. Länsstyrelsen vill även understryka vikten av att denna kontakt återfinns även på regional nivå för att arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism ska få ett genomslag i hela landet. Länsstyrelsen som en myndighet direkt underställd regeringen och som i enlighet med länsstyrelseinstruktionen på en regional nivå ska verka för att nationella mål får genomslag i länen anses även här ha en styrka i att kunna vara motor i ett arbete som ska bedrivas på ett likartat sätt i hela landet.

För att arbetet mot våldsbejakande extremism ska kunna fortgå utan att tappa kraft vid övergången till en ny samordnare anser Länsstyrelsen i Västerbottens län att det är av stor vikt att samordningen både nationellt samt regionalt byggs utifrån redan befintliga strukturer. Med MSB som nationell samordnare och Länsstyrelsen som länsvisa samordnare finns redan idag upprättade kontaktvägar mellan myndigheterna.

Länsstyrelsen arbetar idag inom frågor med nära koppling till våldsbejakande extremism och våldsbejakande extremism är en risk som analyseras inom det befintliga arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. Trots detta ser Länsstyrelsen det som nödvändigt att belysa att uppdraget som regional samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism är ett nytt uppdrag för Länsstyrelsen som myndigheten inte har haft tidigare. Med detta som bakgrund vill Länsstyrelsen markera att nya långsiktiga uppdrag även kräver ny långsiktig finansiering. Att bedriva regional samordning i enlighet med delbetänkandets beskrivning fordrar tillförande av resurser och Länsstyrelsen konstaterar att finansieringen av detta uppdrag inte finns inom befintlig rambudget utan att ytterligare ekonomiska resurser behöver tillföras.

Slutsats

Länsstyrelsen i Västerbottens län förordar Länsstyrelserna som regionala länsvisa samordnare för arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Länsstyrelsen förordar även en långsiktig finansiering där ekonomiska resurser tillförs Länsstyrelserna för arbetet.

Ärendets handläggning

Detta beslut har fattats av landshövding Magdalena Andersson efter föredragning av Johanna Ask, beredskapshandläggare vid enheten för samhällsutveckling. I yttrandet av ärendet har även beredskapsdirektör Eva-Lena Fjällström, särskilt sakkunnig inom jämställdhet Monica Forsman, särskilt sakkunnig inom integration Lars-Göran Brandt samt särskilt sakkunnig inom folkhälsa Therese Runarsdotter vid enheten för samhällsutveckling deltagit.

Magdalena Andersson

Johanna Ask